

HUSLAB	PALVELUTUOTANTO, TYÖOHJE
	Sivu 1(2)
	Versio:8.10.2009
PREANALYTIikka	Laatija: Elisabet Tyyni 8.10.09
Ulostenäytteet	Tarkastaja: Taru Meri 8.10.09
Ulostenäyte parasitologisiin tutkimuksiin	Hyväksyjä: Martti Vaara 8.10.09
	Katselmoitu: Anne-Marie Kerttula 14.10.2011

Ulostenäyte parasitologisiin tutkimuksiin

Tutkimuspyyntö

KL nro / tutk.nro	Lyhenne	Tutkimus	Näyteastia	Säilytys
2455	F -Para-O	Parasiitit, ulosteesta	1 formaliinipurkki	Jääkaappi
3444	F -CrypVr	Cryptosporidium, Cyclospora (ja Isospora) värjäys	1 formaliinipurkki	Jääkaappi
1893	-MicsVr	Microsporidia, värjäys	1 formaliinipurkki	Jääkaappi
17748*	F -GiCrAg	Giardia/Cryptosporidium, antigeenit ulosteesta	1 formaliinipurkki	Jääkaappi
4088	F -AmebVr	Ameeba, värjäys	1 PVA-purkki	Huoneenlämpö
8533*	F -EhistAg	Entamoeba histolytica - antigeeni ulosteesta	Tuorenäyte, 1 ulostenäytepurkki (ulostetta ilman kiinnitysainetta)	Pakastin tai 24 tunnin kuluessa laboratorioon
4460	-StroVi	Strongyloides, viljely	Tuorenäyte,1 ulostenäytepurkki (ulostetta ilman kiinnitysainetta)	Huoneenlämpö, saman työpäivän aikana laboratorioon
1890	-MatoLm	Mato, lajimääritys	Mato erotetaan ulosteesta veteen/keittosuolaliuokseen, 1 ulostenäytepurkki	Jääkaappi
2053	F -Enve-O	Kihomadot (<i>Enterobius vermicularis</i>)	1 keittosuolaputki	Laboratorioon mahdollisimman pian, muuten jääkaappi

* HUSLABissa käytössä oleva tutkimusnumero

Tutkimuspyynnöstä tulee ilmetä potilastietojen lisäksi näytteenottoaika, matkustusanamneesi ja potilaan oireet

Välineet

- näytteenottopurkki riippuen pyydetyistä tutkimuksesta
- muovipussi

Bakteriologiset näytteet

Ulostenäyte parasitologisiin tutkimuksiin

Näytteenotto

Formaliiniulostetta (F -Para-O, F -CrypVr, -Microsporidia, F -GiCrAg) varten otetaan näytepurkin korkissa olevalla lusikalla pikkusormenpään kokoinen nokare ulostetta (yksi lusikallinen), mahdollisimman verisiä tai limaisia kohtia ja sekoitetaan se tasaiseksi velliksi purkissa olevaan formaliiniin. **Vellitysvaihe on tärkeä.** Jos uloste on vesimäistä, otetaan sitä noin kolmannes formaliinin määrästä. Näyte säilytetään mielellään jääkaapissa; se ei saa jäätyä. Näyte tulee lähettää viikon sisällä laboratorioon.

Tuoreulostenäytettä (F -EhistAg, -StroVi) varten otetaan peukalonpään kokoinen nokare ulostetta kuivaan purkkiin. Purkkiin ei lisätä säilöntäainetta tai kiinnitettä. Strongyloides -näyte toimitetaan laboratorioon saman työpäivän aikana huoneenlämpöisenä.

F -EhistAg pakastetaan ja lähetetään pakastettuna, jos näytettä ei pystytä toimittamaan 24 tunnin kuluessa laboratorioon.

PVA (polyvinyylialkoholi) -kiinnitetty näyte (F -AmebVr) otetaan lisäämällä ulostetta PVA-purkkiin siten, että nestepinta nousee punaiseen merkkiviivaan asti, sekoitetaan hyvin. Säilytetään huoneenlämmössä. Näyte pakataan muovipussiin. Huom! PVA sisältää elohopeaa.

Madon lajimääritystä varten tutkittava mato erotetaan ulosteesta, tarvittaessa huuhdellaan vesijohtovedellä ja lähetetään kuivumisen estämiseksi vedessä tai keittosuolaliuoksessa, tiiviissä, kierrekorkillisessa purkissa.

Kihomatonäyte otetaan aamulla välittömästi potilaan herättyä, ehdottomasti ennen pesulla käyntiä tai ulostamista. Keittosuolaliuokseen kastellulla pumpulitikulla hierotaan voimakkaasti potilaan perianaalialueen poimuja ja työnnetään tikku lopuksi noin 0.5 cm peräaukkoon. Tikku laitetaan kierrekorkilliseen putkeen, jossa on noin 2-3 ml NaCl-liuosta. Putki pakataan muovipussiin; näyte on infektiivinen. Näyte toimitetaan laboratorioon mahdollisemman pian. Näyte säilytetään viileässä, jos kuljetus viivästyy.

Virhelähteet

- liian niukka näytemäärä
- liian runsas näytemäärä (estää kiinnittymisen)
- väärin säilytetty näyte
- vanha näyte
- vellitys/sekoitus epäonnistunut

Parasiittien erittyminen ulosteeseen on ajoittaista, joten yhden näytteen perusteella negatiivinen tulos ei ole luotettava.

Näytteen lähetys

Näytteet toimitetaan muovipusseihin suljettuina laboratorioon

Tiedustelut: Parasitologian yksikkö puh. 09 471 75992.